

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ (ПРЕВЕНЦІЇ) ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

Гавриленко В.В.,
*докторант кафедри міжнародного та європейського права
факультету міжнародних відносин
Національного авіаційного університету
ORCID: 0009-0002-6144-4716
e-mail: gavrylenko.v@ ukr.net*

Гавриленко В.В. Імплементация міжнародно-правових стандартів щодо попередження (превенції) правопорушень та злочинів в Україні.

Вказується, що можна відверто говорити, що євроінтеграційні перетворення в реформуванні правоохоронної діяльності вже стали незворотним процесом і ще довгі роки попереду це буде головним напрямком удосконалення функціонування українських судових, прокурорських та інших правоохоронних органів. Незважаючи на воєнний стан та продовження рішучої відсічі російської агресії, Україна докладає значних зусиль для здійснення необхідних трансформацій у своєму національному правопорядку. У статті розглядаються міжнародно-правові стандарти, що регламентують діяльність національних українських судових та правоохоронних органів щодо запобігання здійснення кримінальних правопорушень як одного із найважливіших складових процесу протидії злочинності. Обґрунтовується теза про те, що превенція злочинності в Україні, як одне із найважливіших складових напрямів функціонування системи правопорядку, має здійснюватися саме на підставі міжнародних стандартів, які, у свою чергу, створюють атмосферу впорядкованості та координації дій всіх правоохоронних структур держав-підписантів міжнародних угод на протидію злочинності як явища не тільки на національному рівні, але й сучасних її проявів у вигляді транскордонної та міжнародної організованої злочинності. На підставі аналізу міжнародно-правових джерел та праць вітчизняних науковців робляться висновки про те, що необхідно використовувати європейський досвід державного управління з протидії злочинності через втілення міжнародних стандартів у державне управління та планування діяльністю судових та правоохоронних органів, у тому числі за окремими напрями протидії злочинності; доцільно серед першочергових заходів застосовувати міжнародні стандарти для попередження корупції як у всій системі державних органів взагалі, так й особливо для протидії кримінальним корупційним правопорушенням, які можуть бути вчинені посадовими особами будь-якого рангу у сферах судової, прокурорської та іншої правоохоронної діяльності; необхідно досягати високого рівня довіри з боку суспільства до судових та правоохоронних структур; потрібно формувати антикорупційну культуру працівників правоохоронних органів з урахуванням вимог міжнародних стандартів та кращих світових практик.

Ключові слова: міжнародно-правові стандарти, запобігання злочинності, попередження (превенції) правопорушень, кримінально-корупційні правопорушення, антикорупційна культура.

Havrylenko V.V. Implementation of international legal standards regarding the prevention (prevention) of offenses and crimes in Ukraine.

It is pointed out, we can frankly say that European integration transformations in the reform of law enforcement activities have already become an irreversible process and for many years to come this will be the main direction of improving the functioning of Ukrainian judicial, prosecutorial and other law enforcement bodies. Despite the state of war and the continued resolute repulsion of Russian aggression, Ukraine is making significant efforts to implement the necessary transformations in its national legal order. The article examines the international legal standards that regulate the activity of

Ukrainian national judicial and law enforcement agencies in preventing the commission of criminal offenses as one of the most important components of the crime prevention process. The thesis that crime prevention in Ukraine, as one of the most important components of the functioning of the law and order system, should be carried out precisely on the basis of international standards, which, in turn, create an atmosphere of orderliness and coordination of the actions of all law enforcement structures of the signatories of international agreements on combating crime as a phenomenon not only at the national level, but also its modern manifestations in the form of cross-border and international organized crime. Based on the analysis of international legal sources and the works of domestic scientists, conclusions are drawn that it is necessary to use the European experience of public administration in combating crime through the implementation of international standards in public administration and planning of the activities of judicial and law enforcement agencies, including in separate areas of combating crime; it is expedient among the priority measures to apply international standards for the prevention of corruption both in the entire system of state bodies in general, and especially for countering criminal corruption offenses that can be committed by officials of any rank in the spheres of judicial, prosecutorial and other law enforcement activities; it is necessary to achieve a high level of public trust in judicial and law enforcement structures; it is necessary to form an anti-corruption culture of law enforcement officers taking into account the requirements of international standards and best global practices.

Key words: international legal standards, crime prevention, prevention (prevention) of offenses, criminal-corruption offenses, anti-corruption culture.

З кожним роком, незважаючи на воєнний стан та продовження рішучої відсічі російської агресії, Україна докладає значних зусиль для здійснення необхідних трансформацій у своєму національному правопорядку, імплементуючи міжнародні стандарти у всі сфери правоохоронної діяльності та застосовуючи при цьому позитивний досвід в першу чергу європейських країн. Зараз можна відверто говорити, що євроінтеграційні перетворення в реформуванні правоохоронної діяльності вже стали незворотним процесом і ще довгі роки попереду це буде головним напрямком удосконалення функціонування українських судових, прокурорських та інших правоохоронних органів.

У цьому головному напрямку можна виділити багато практичних та конкретних кроків, які повністю відповідали б на питання як необхідно робити, щоб імплементация була успішною, постійною та повною, але через обмежений обсяг статті зупинимося лише на одному з них, який, як нам здається, є найбільш насущними і необхідними саме в даний час.

В першу чергу, на нашу думку, задля вирішення багатьох проблем у діяльності національних судових та інших правоохоронних органів необхідно запроваджувати міжнародні стандарти з *попередження, запобігання (превенції) правопорушень та злочинів*, що передбачає врегулювання створеними на підставі міжнародних угод нормами права випереджувальних дій, які б локалізували або зовсім припинили розвиток небажаних кримінальних явищ у суспільстві.

Постановка проблеми дослідження полягає в тому, щоб науково обґрунтувати вкрай важливий напрям запобігання злочинності в Україні саме на підставі міжнародних стандартів, які, у свою чергу, є своєрідними орієнтирами впорядкованості та координації дій правоохоронних структур всіх держав, що підписали міжнародні угоди щодо протидії злочинності як явища не тільки на національному рівні, але й сучасних її проявів у вигляді транскордонної, транснаціональної та міжнародної організованої злочинності. Таке обґрунтування у наукових працях ще не набуло своєї завершеності та потребує розробки нових методологічних підходів.

Метою статті є визначення власної авторської думки щодо ролі міжнародно-правових стандартів у розробці національної системи запобігання злочинним правопорушенням з боку судових та правоохоронних структур. Основним **завданням** статті є аналіз наукових праць, міжнародно-правових джерел, що містять міжнародно-правові норми протидії злочинності взагалі, та норми, що регламентують профілактику злочинності зокрема.

Виклад матеріалів. Будь-кому стає зрозумілим, що якщо запобігання злочинності у суспільстві досягне значних успіхів та наблизиться до рівня європейських країн, то це відразу ж позначиться на ефективності функціонування всієї правоохоронної системи. Чим нижче рівень злочинності, тим вище ефективність діяльності правоохоронних органів, бо зменшується навантаження на судові, прокурорські органи, органи досудового слідства, оперативно-розшукові підрозділи кримінальної поліції тощо. Це надає їм змогу більш детально зосередитися на розкритті скоєних

злочинів, провести в найкоротші строки повну та всебічну перевірку фактичних даних про злочин, захистити права та свободи постраждалих громадян, захистити власність людини та державне майно тощо. Зменшення рівня злочинності (як результат профілактичних заходів) значно підвищує у суспільстві авторитет держави, зберігає її кошти на утримання правоохоронних органів, надає можливість скоротити їх чисельність, а заходи, що зупинили формування злочинної особистості на ранніх стадіях, дозволяють повернути останню до нормального життя у суспільстві. Ось чому, на думку більшості закордонних та вітчизняних кримінологів, запобігання злочинності більш ефективно, ніж безпосереднє застосування сил, засобів та методів боротьби зі злочинністю.

Значну увагу питанням пріоритету попередження злочинів, ніж боротьби з ними, приділяють вітчизняні науковці.

Так, А.С. Сизоненко детально дослідив вплив міжнародних стандартів на профілактику ювенальної злочинності в Україні, зазначаючи, що без урахування міжнародно-правових стандартів запобігання ювенальній злочинності не може бути повноцінно реалізованим. Проаналізувавши численні міжнародні джерела, він дійшов до висновку, що «у нашій країні більшість європейських ювенальних правових стандартів неможливо запровадити через низький рівень правової освіти громадян та страх законодавця перед новими, революційними змінами. Нині українське кримінальне законодавство в частині кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх осіб майже не змінилось з 1960 року, а всі спроби запровадити нові інститути зазнали фіаско». І далі науковець констатує, що шляхами імплементації міжнародно-правовими стандартами щодо запобігання ювенальній злочинності є: «позитивна соціалізація дітей; профілактика ювенальної злочинності, створення системи ювенального правосуддя (правосуддя, дружнього до дитини)» [1, с. 112].

Науковець Є. О. Лаврентьев під час розв'язання наукової проблеми щодо впливу міжнародно-правових стандартів на відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, безпосередньо вказує на *попереджувальну роль міжнародних стандартів на стан корупції та подолання її наслідків*. Він робить висновок, що «Міжнародно-правові стандарти відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією – це консесуально та документально закріплені державами загальноєвропейські правила поведінки суб'єктів міжнародного права з метою досягнення оптимальної впорядкованості попередження впливу корупції та подолання її наслідків, які стосуються недотримання фізичними або юридичними особами встановленого порядку суспільних відносин» [2, с. 119].

Треба зазначити, що в міжнародно-правових стандартах значна частина призначена регулюванню питань запобігання корупції як кримінального правопорушення, бо це явище постало дуже загрозливим не тільки для країн так званого третього світу, але й для розвинутих та демократичних держав. Не випадково, що ця проблема підлягає підвищеній увазі з боку закордонних та вітчизняних науковців.

Серед українських науковців, хто в останні роки торкався питань запобігання кримінальної корупції на підставі імплементації у національне законодавство міжнародних стандартів, досить назвати таких як К.Г. Биков, Д.О. Гарбазей, Я.М. Довженко, В.О. Іванцов, С.М. Ляхівненко, О.М. Михальченко, В.Г. Попов, А.В. Савченко, М.І. Хавронюк та інші, наукові погляди та підходи яких ретельно дослідив науковець А.В. Боровик. Останній зробив, на наш погляд, дуже цікаву спробу визначити дефініцію міжнародних стандартів кримінальної відповідальності за кримінальні корупційні правопорушення (ККП) та їх запобігання як «побудовану на загальноєвропейських принципах і нормах міжнародного права систему міжнародних документів (конвенцій, договорів, протоколів, резолюцій, рекомендацій, статутів, модельних законів тощо), а також положень, вимог і рекомендацій, розроблених державами та міжнародними організаціями з приводу кримінально-правової протидії та запобігання ККП, і відповідну правозастосовну (у т. ч. судову) практику з цього приводу» [3, с. 32].

А.В. Боровик підкреслює, що в міжнародно-правових документах зараз існують різні визначення поняття видів та форм «корупції», такі як: а) зловживання посадовим становищем, а також конфлікт інтересів; б) власне акти корупції, транснаціональне хабарництво або незаконне збагачування; в) прямі чи опосередковані вимагання, пропонування, дача або одержання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку особою, що отримує хабар, неправомірну вигоду чи можливість

мати таку вигоду, або поведінку такої особи; г) дії та практика, включаючи суміжні злочини, що передбачені конвенцією; г) підкуп, вимагання хабара, розкрадання, неправомірне привласнення, зловживання впливом та деякі інші; д) підкуп державної посадової особи, хабарництво у компаніях державного сектору, акціонерних товариствах, асоціаціях та установах, що представляють інтереси суспільства, та в приватному секторі, торгівля впливом, незаконне збагачення, відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом» [3, с. 32]. Але, як зазначає науковець, перелік сучасних проявів ККП далеко не повний й не останній, бо він постійно поповнюється.

Продовжуючи міркування науковця можна цілком виправдано висунути наукову гіпотезу, що подальший розвиток суспільних відносин у різних державах світу та їх міжнародні стосунки між собою ще дадуть яскраві приклади появи нових видів та форм ККП, які треба вже зараз передбачати та будувати правові бар'єри для їх запобігання.

У демократичному суспільстві завжди існують значні резерви щодо профілактики корупції. На один з таких резервів вказують міжнародно-правові стандарти, що визначають суттєву роль громадськості у запобіганні корупції. На цей момент звернув увагу науковець Гаджиев Кянан Намет огли у своєму дослідженні на тему «Прояви «зв'язної сили» у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави, як засоби запобігання корупції: національні та міжнародно-правові стандарти». Під терміном «зв'язної сили» він має на увазі громадськість. На його думку, зараз склалася ситуація, коли правоохоронні органи самостійно не спроможні протидіяти корупційним злочинам і при цьому недостатньо співпрацюють із громадськістю. Між ними немає довіри і бажання спільно працювати на результат. Велика кількість громадських організацій в антикорупційній сфері діє хаотично і розрізнено, часто, на жаль, непрофесійно. Науковець робить правильний висновок, що «громадські організації не тільки впливають на суб'єктів законодавчих ініціатив з метою проведення реформ у сфері протидії корупції, а й висувають вимоги з приводу реалізації антикорупційного законодавства. Налагодження взаємодії із державними органами дозволить вибудувати в країні стійку систему доброчесності, яка дозволить ефективно запобігати корупційним злочинам». К.Н. Гаджиев констатує, що чинне антикорупційне законодавство не зобов'язує уповноважених суб'єктів, що безпосередньо здійснюють запобігання корупції, розглядати результати громадського контролю, а це, на його думку, є помітним недоліком і вимагає корегування. Дослідник пропонує підвищувати потенціал громадського контролю, який сприятиме посиленню ролі консультативно-дорадчих органів при спеціальних суб'єктах запобігання корупційним злочинам. Однак необхідно, на думку дослідника, нормативно закріпити єдиний порядок створення таких органів, які відповідатимуть принципам незалежності, відкритості й прозорості таких процедур [4, с. 99-100]. На нашу думку це дуже корисна пропозиція.

Науковець П.О. Жирова, досліджуючи проблему імплементації міжнародних стандартів щодо запобігання торгівлі людьми в Україні, відзначає у якості позитивного моменту те, що «більшість міжнародних норм які здійснюють правове регулювання щодо запобігання торгівлі людьми, є частиною національного законодавства України. Це великий крок для нашої країни на шляху встановлення міжнародних стандартів щодо протидії торгівлі людьми» [5, с. 145]. Отже, науковець безпосередньо формулює один із способів підвищення ефективності імплементації міжнародних стандартів, тобто шляхом попереднього включення їх в законодавчі акти України, що робить ці стандарти частиною національного законодавства. На нашу думку, назвати такий спосіб «великим кроком для нашої країни» цілком доречно та правильно. Але, у той же час П. О. Жирова наголошує на необхідності більш ретельного наближення до міжнародних стандартів формулювання окремих положень у національному законодавстві щодо боротьби із торгівлею людьми. Так, підтримуючи її слушну думку та перефразовуючи її висловлювання, можна сказати, що:

- а) доцільно не тільки втілювати міжнародний стандарт за формою, тобто у словах та словосполученнях оригіналу міжнародного договору (*дослівне запозичення, рецепіювання* – авт.), але й
- б) повністю передавати його зміст засобами української мови (*національна транспозиція змісту* – авт.).

Для цього науковець пропонує чіткіше, з точки зору юридичної техніки, визначати у Кримінальному кодексі України таких понять як «вербування», «переміщення», «шантаж», «уразливий стан особи», «переховування», «передача або одержання людини» – з метою їх єдиного трактування та застосування правоохоронними органами [5, с. 146].

Наприкінці свого дослідження П.О. Жирова робить також слушний, на наш погляд, висновок, що необхідно використовувати європейський досвід державного управління з протидії незакон-

ній міграції та торгівлі людьми. Цей момент, а саме втілення міжнародних стандартів у державне управління та планування діяльністю судових та правоохоронних органів, у тому числі за окремими напрямками протидії злочинності, є дуже важливим, бо саме держава через правове регулювання може дійсно побудувати міцну систему протидії злочинності у будь-якому її прояві.

Науковець В.В. Сокурєнко розглядає запобігання злочинності не просто напрямком діяльності, а політикою превенції, яка, на його думку, «є кримінологічною політикою, тобто складником кримінальної політики... На відміну від кримінальної, кримінологічна політика не передбачає видання і застосування кримінальних законів, хоча й намагається підвищити їх запобіжну функцію. Запобігання завжди має активний, наступальний, випереджальний характер, але орієнтується не на репресію, а на скорочення сфери застосування примусових заходів» [6, с. 13]. Фактично науковець через своє розуміння категорії «кримінологічна політика» продублював зміст багатьох міжнародних документів, в яких ідея загальної превенції злочинів через застосування різних соціальних важелів завжди домінувала над ідеями посилення покарання, надання правоохоронним органам додаткових, а іноді й надзвичайних повноважень у боротьбі із злочинністю тощо.

У подібному руслі, але з прив'язкою до вирішення питань профілактики ювенальної кримінально протиправної діяльності, міркує згаданий нами вище науковець А. С. Сизоненко у черговій своїй праці, який прямо ще раз перелічує міжнародно-правові стандарти запобігання ювенальній злочинності, а саме: позитивну соціалізацію дітей, профілактику ювенальної злочинності, створення системи ювенального правосуддя (правосуддя дружнього до дитини) [7, с. 63].

Науковець, посилаючись на Рекомендації № Rec (2003) 20 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про нові підходи до злочинності серед неповнолітніх та про значення правосуддя у справах неповнолітніх», цілком справедливо акцентує увагу на тому, що запобігання ювенальної злочинності буде повно відповідати міжнародному документу у тих випадках, якщо попередження злочинності серед неповнолітніх буде плануватися, координуватися і фінансуватися місцевими партнерами, включаючи ключові державні установи: поліцію, служби пробації, соціального забезпечення та у справах неповнолітніх, судові органи, установи освіти, зайнятості, охорони здоров'я та житлово-комунальні господарства, добровільний та приватний сектор [7, с. 61-62].

Говорячи про запобігання злочинності у широкому сенсі, необхідно серед першочергових заходів застосовувати міжнародні стандарти для попередження корупції як у всій системі державних органів взагалі, так й особливо для протидії кримінальним корупційним правопорушенням, які можуть бути вчинені посадовими особами будь-якого рангу у сферах судової, прокурорської та іншої правоохоронної діяльності. Саме після досягнення високого рівня довіри з боку суспільства, окремої людини до діяльності суддів, прокурорів, співробітників оперативно-розшукових органів, кожного поліцейського, коли будь-яка дія, професійна поведінка або спосіб життя представника правоохоронної системи буде сприймається громадськістю як еталон самовідданості, добросовісності і порядності можна дійсно говорити про фактичне завершення євроінтеграційних перетворень в українському національному правопорядку на основі міжнародних принципів та норм.

В цьому сенсі стосовно запобігання та боротьби з корупцією у правоохоронній системі у якості міжнародних стандартів досить назвати такі основні документи, як: Конвенція ООН проти корупції, підписана від імені України 11.12.2003 р. в м. Меріда (Мексиканські Сполучені Штати) та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.2006 р. № 251-V; Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 27.01.1999 р. в м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України від 18.10.2006 р. № 252-V; Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, підписана від імені України 04.11.1999 р. в м. Страсбурзі та ратифікована згідно із Законом України від 16.03.2005 р. № 2476-IV; Резолюція VIII Конгресу ООН у Гавані «Практичні заходи боротьби з корупцією»; Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 12.12.1996 р. «Боротьба з корупцією» (A/REC/51/59); Модельний кодекс поведінки для державних службовців 2000 р.; Стамбульський план антикорупційної діяльності мережі ОЕСР 2003 р. та інші.

Наукова вітчизняна спільнота ретельно стежить за процесом втілення міжнародних стандартів у судову та іншу правоохоронну діяльність в Україні. Причому, не залишається поза увагою жоден напрям правоохоронної діяльності, жодна структура або орган.

Як приклад можна навести наукову працю Р.С. Осипчука та К.І. Годуєвої, присвяченої застосуванню міжнародних стандартів у діяльність Національного антикорупційного бюро України

(НАБУ). Вони зазначають, що в основу забезпечення високого авторитету НАБУ у суспільстві закладено формування *антикорупційної культури його працівників з урахуванням вимог міжнародних стандартів та кращих світових практик*.

На нашу думку, дуже влучно підмічено, що саме формування *антикорупційної культури* має бути в основі запобігання корупції серед співробітників НАБУ, а не жорсткі правові санкції за скоєння можливих антикорупційних правопорушень. Не випадково науковці констатують, що «За результатами проведеного у квітні 2019 року аудиту на відповідність міжнародному стандарту ISO 37001:2016, Національне бюро стало першим правоохоронним органом України, а також одним із перших у Європі, який підтвердив відповідність системи антикорупційного менеджменту вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016. У подальшому НАБУ неодноразово (у 2020, 2021 роках) під час наглядових аудитів також успішно підтвердило таку відповідність» [8, с. 40]. Здається, що такого високого рівня антикорупційного менеджменту НАБУ досягло завдяки політиці формування *антикорупційної культури* на підставі дотримання міжнародних стандартів.

До речі, згадані вище науковці торкнулися міжнародного стандарту ISO 37001:2016, який запроваджує Систему управління заходами боротьби з корупцією (СУЗБК). Здається, що цей стандарт має стати обов'язковим для будь-якої організації у державі, оскільки він зобов'язує розробляти, впроваджувати, підтримувати, постійно переглядати і, коли необхідно, вдосконалювати СУЗБК, включно із необхідними процесами та їхньою взаємодією. СУЗБК організації повинна містити засоби, призначені для ідентифікації, оцінки ризиків, а також запобігання, виявлення та реагування на випадки хабарництва [9, п. 4.4].

Висновок. В першу чергу, на нашу думку, задля вирішення багатьох проблем у діяльності національних судових та інших правоохоронних органів щодо протидії злочинності у будь-якому її прояві необхідно постійно, у повному обсязі та на системній основі запроваджувати міжнародні стандарти з попередження (превенції) правопорушень та злочинів.

Для більш ретельного наближення до міжнародних стандартів формулювання окремих положень у національному законодавстві, наприклад щодо боротьби із торгівлею людьми та запобігання цього злочину, було б правильним таке:

а) доцільно не тільки втілювати міжнародний стандарт за формою, тобто у словах та словосполученнях оригіналу міжнародного договору (дослівне запозичення, рецепіювання – авт.), але й повністю передавати його зміст засобами української мови (національна транспозиція змісту – авт.);

б) необхідно використовувати європейський досвід державного управління з протидії незаконній міграції та торгівлі людьми через втілення міжнародних стандартів у державне управління та планування діяльністю судових та правоохоронних органів, у тому числі за окремими напрямками протидії злочинності;

в) говорячи про запобігання злочинності у широкому сенсі, необхідно серед першочергових заходів застосовувати міжнародні стандарти для попередження корупції як у всій системі державних органів взагалі, так й особливо для протидії кримінальним корупційним правопорушенням, які можуть бути вчинені посадовими особами будь-якого рангу у сферах судової, прокурорської та іншої правоохоронної діяльності;

г) саме після досягнення високого рівня довіри з боку суспільства, окремої людини до діяльності суддів, прокурорів, співробітників оперативно-розшукових органів, кожного поліцейського, коли будь-яка дія, професійна поведінка або спосіб життя представника правоохоронної системи буде сприймається громадськістю як еталон самовідданості, добросовісності і порядності можна дійсно говорити про фактичне завершення євроінтеграційних перетворень в українському національному правопорядку на основі міжнародних принципів та норм;

г') важливим напрямком антикорупційної діяльності виступає формування антикорупційної культури працівників правоохоронних органів з урахуванням вимог міжнародних стандартів та кращих світових практик (в контексті здійснення профільної діяльності у відповідності до міжнародного стандарту ISO 37001:2016).

Одним з найважливіших та найскладніших напрямків, який акумулює в собі всі існуючі проблеми в правоохоронній діяльності, виступає боротьба з організованою злочинністю, – це обумовлено тим, що серцевину міжнародних стандартів щодо правоохоронної діяльності складають саме принципи та норми протидії організованій злочинності та у цьому напрямку задіяні сили та засоби майже всіх національних правоохоронних органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сизоненко А.С. Міжнародно-правові стандарти запобігання ювенальній злочинності. *Актуальні проблеми держави і права. Збірник наукових праць*. Випуск 92, 2021. С. 106–114. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i92.3267>.
2. Лаврентьев Є.О. Міжнародно-правові стандарти та відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 2(23) Том 5, частина 1, 2018. С. 116–120. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2-5_2018/1/26.pdf.
3. Боровик А.В. Міжнародні стандарти щодо кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. Том 31 (70) Ч. 3. № 2. 2020. С. 27–34. DOI: <https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.2-3/05>.
4. Гаджисв Кянан Намет огли, Прояви «зв'язної сили» у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави, як засоби запобігання корупції: національні та міжнародно-правові стандарти. Кваліфікаційна робота магістра спеціальності 081 «Право» / наук. керівник Л.В. Кузенко. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 114 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/2711>.
5. Жирова П.О. Запобігання торгівлі людьми в Україні: міжнародні стандарти та стан реалізації. *Інформація і право*. № 4(27)/2018. С. 143–149. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/17_6.pdf.
6. Сокурєнко В.В. Запобігання злочинності як фундаментальна проблема теоретичної і прикладної кримінології. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави. Харків, 2018. С. 13-14. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/30_11_2018/pdf/1.pdf.
7. Сизоненко А.С. Профілактика ювенальної кримінально протиправної діяльності як провідний міжнародний стандарт запобігання криміналізації неповнолітніх. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Випуск 36'2021 Серія 18. Право. С. 59–64. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2021.36.09>.
8. Осипчук Р.С., Годуєва К.І. Міжнародні стандарти у діяльності національного антикорупційного бюро України. Збірник тез міжнародної конференції (м. Харків, 22 вересня 2021 р.). С. 38–43. URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2545/zbirnyk_konf_forum_20210922.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
9. Міжнародний стандарт ISO 37001:2016. Система управління заходами боротьби з корупцією. Вимоги із рекомендаціями для використання. Офіційний збірник. URL: https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/22.-ISO-37001_2016_ukr.pdf.